

УСТРЕМЪ

Орган на Съюза на Македонските Млад. Културно-просветни Организации в България

Урежда РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ

офиса и Администрацията ул. Ломска 2.

Телефонъ № 197, подцентрала Халитъ

Годишенъ абонаментъ в прѣдплата: за България 60 лв. За чужбина 80 лева.

Времето 2 лева.

1924

Тя дойде — новата година —, за да замѣсти миналата прѣди нея и да се проточи като нея съ своитѣ дни, които носятъ една неизвѣстност.

Тая неизвѣстностъ стои надъ човѣчеството, надъ всѣки народъ, надъ всѣко отдѣлно сществуване и тѣ се взиратъ въ бъдещето и чакатъ...

Чакатъ една сѣдба, която сами си подготвятъ и творятъ. И всѣки споредъ усилията си и положенитѣ старания и жертви се надѣва.

Задъ насъ — македонцитѣ — стоятъ вече петъ години на ново двойно робство съ своя гнѣвъ и кървави страдания.

И когато измина първата година отъ това робство, ние живѣехме съ почудата отъ голѣмото нещастие, което бѣше ни постигнало и което, несмуцавано, потискаше цѣла Македония и всѣчко македонско.

Когато посрѣгнахме втората и третата година, почудата бѣше отстъпила вече мѣсто на една твърда вѣра и нещастие, смутено въ своитѣ устои, почна да отстъпва прѣдъ неудържимия напоръ на цѣла една страна, която почна отново борба за своето освобождение.

Така, день слѣдъ день, минаха още двѣ години, въ голѣма работа, въ скѣпи жертви — и ние стигнахме новата 1924 год.

Неизвѣстността, която покрива нейнитѣ дни, не ни плаши. Нашата сѣдба е въ собственитѣ ни рѣцѣ и ние ще я сѣтворимъ достойна за усилията и мжкитѣ, които ѝ принасяме въ жертва. Ние знаемъ да чакаме и да бждемъ твърди въ нашата надежда.

Народитѣ не умираатъ по повелята на земни сили. За тѣхъ 5 и 10 години прѣкарани въ властта на сатрапи и палачи, сѣ мигове прѣкарани въ мжчителенъ сънъ.

Дали 1924 год. носи свобода за нашето отечество или и тя ще мине въ подготовка, ние не знаемъ. Но едно е сигурно: че всѣки новъ день е нова стѣпка на прѣдъ къмъ свободата.

Нашитѣ благопожелания, прѣди всичко, сѣ за нашия народъ отъ Рила: да запази непокънати и свѣжи своитѣ борчески сили, традицията на нашето велико минало и бодрия, несломимъ духъ, който му завѣщаха неговитѣ свѣтли синове, погинали за свободата му.

На народнитѣ борци, поели величественъ пѣтъ на безсмъртието пожелаваме: да не отпадатъ силитѣ имъ и тѣхната мжка дѣлница. Дѣлото, което творятъ е дѣло на правдата и истината. И то ще тържествува единъ день, за да ги обезсмърти. Ние слѣдимъ тѣхната стѣпка, вѣнчали сме ги въ душитѣ си и имъ пращаме тамъ — срѣдъ роднитѣ балкани, тѣхнитѣ орлови гнѣзда, непохитени отъ вражи кракъ —, нашето младежко: „бждете бодри, народни герои!“

На разпилянитѣ изъ чужди страни македонци напомняме тѣхния синове дѣлтѣ: бѣднитѣ да не уиватъ и да вѣрватъ, че скоро ще удари часа на тѣхното емигрантско тѣгло; богатитѣ да помислятъ за бурята,

която бушува въ родната страна и отправя бѣжанци срѣдъ зима!...

А на младитѣ наши другари — македонци, организирани и не, напомняме: да създадатъ отъ себе си характери и желѣзни воли — чрѣзъ дисциплина, възпитание и самообразование, да възлюбятъ надъ всичко народното дѣло и да му отдадатъ своята младостъ; днесъ, въ вѣка на меркантилнитѣ смѣтки и затѣпителния крѣсъкъ на чудовищния егонизъмъ на изгубената личностъ — да служишъ на народа си значи да познаешъ себе си и да намѣришъ своя пѣтъ.

На всички пожелаваме честита и резултатна нова година!

„Устремъ“

Новата година.

По бурни години отъ послѣднитѣ петъ, които се търкулнаха въ лоното на забвение, не е прѣживявало нашето измъчено отечество; петъ нови години изтерзаното македонско население, поставено подъ бѣсния и нечуванъ режимъ на новитѣ господари — сърби и гърци, не е посрѣщало съ радостъ; петъ години дѣцата въ Македония тжгуватъ по хубавитѣ новогодишни традиции, оставени отъ дѣди и прѣдѣди. Тѣ свиватъ своитѣ сърца отъ тѣга по милитѣ обичаи и всѣка нова година си прошепватъ: „дано тая година изгрѣе нашата зора.“ Улицитѣ на макед. села и градове не гжмжатъ отъ дѣца, които чакатъ новата година съ радостъ; дѣцата на майката — робиня сѣ разпрѣснати отъ вражеския бичъ. Въ училищата не се приказва какъ ще се посрѣща и отправзува новата година. На тѣхъ висятъ тѣжки катинари — тѣ сѣ затворени. Въ черквитѣ не се възнасятъ молитви на роденъ езикъ. И тамъ похителитѣ на земята ни, сѣ сложили своята нечиста ржка! Съ една дума, въ Македония нѣма „честита нова година!“ Какъ ще се посрѣщне новата 1924 и какво ще си пожелае Македония за прѣзъ тая година? Ние знаемъ, знаемъ това което знаятъ и нашитѣ потисници. Майкитѣ на останалитѣ въ Македония дѣца ще шепнатъ на ухото на своитѣ рожби: „Честита, Господъ да ни ги донеситъ браќата.“ Прогоненитѣ дѣца — синове на Македония — принудени да хванатъ балкана, въ снѣжнитѣ планински усои при буйни огньове, ще дочакатъ послѣдния часъ на старата 1923 и ще си пожелаатъ: „тая ще е послѣдната година на робство.“

Какъ ще я посрѣщнемъ ние, прогоненитѣ дѣца тукъ, въ братска България? Ние, организирани сѣ съзнателни синове на поробената ни татковина, когато изпращаме старата 1923 година, въ която се роди нашия мощенъ младежки съюзъ ще трѣбва да направимъ прѣгледъ на редоветѣ си, да стигнемъ здраво нашитѣ сговори и при първия часъ на новата да си дадемъ дума, че въ нашата дѣйностъ прѣзъ тая година, ще сторимъ всичко да подпомогнемъ съ нашитѣ усилия усилията на цѣлото поробено население, за да празнуваме 1925 год. по роднитѣ ни огнища.

Честита новата 1924!

Д. Томалевски.

Всѣка сила е направена отъ трѣпѣние и вѣрме.

Балзакъ.

Галерия на безсмъртнитѣ.

Гоце Дѣлчевъ.

Гоце (Георги) Николовъ Дѣлчевъ е роденъ въ гр. Кукушъ (Източна Македония), прѣзъ 1872 година, 23 януари. Въ зимното утро, когато бай Никола Дѣлчевъ е отивалъ съ гордо вирната глава и съ особно юнашки завити мустаки къмъ своята кючукъ-макленска крѣзма, сигурно е гадаалъ хиляди работи за бъдещето на явилата се подиръ двѣ шерки първа мжка рожба. Но прѣзъ умѣтъ на щастливия баща едвали е минувала нѣкава мисль, че слѣдъ години, старецъ вече, той ще се исправи прѣдъ кукушкия каймакчинъ и ще слуша: „Твоя синъ е най-глѣбия врагъ на царщината; твоя синъ е главатаръ на всички комити; или ще ни го дадешъ на ржка, или ще изгниешъ въ затвора.“ И стрина Султана, обиколена отъ бѣбрини варошанки, дослушвайки благопожеланията имъ да види синови чада въ широката си кѣща, надали е разказвала лоши снѣнци за безкрѣстенъ гробъ, каквито подиръ вѣрме поржчаше да разкажатъ на възрастния синъ, Богъ знай дѣ залутанъ.

Гоцевото дѣтинство минава, разбира се, безъ твърдѣ сложни грижи за възпитание и пр. нови работи у насъ. Той расте подъ своеобразната строгостъ на баща си и подъ прѣкалната благодъ на майка си — расте при домашни обстоятелства, които въ нашия животъ, заедно съ пияната улица и съ гламавото училище, могатъ само да похабятъ едно дѣте. Но Богъ не остава избраницитѣ си на произволъ въ кривинитѣ на сѣтата, той самъ ги ржководи. — „Строгия“ бай Никола, който иска съ едно негово покашлине отъ улицата цѣлата кѣща да бже на кракъ,“ не направя отъ малкия Гоце нѣкой трѣперко. Единъжъ разсърдения домакинъ поддига ржка върху кой знае въ какво провинилата се домакия; петъ годишния синъ, обикновено доста кроткъ, се хвърля между скаранитѣ родители съ молнии въ очитѣ и застава баща си да прѣхване устни. — Мекосърдечната стрина Султана, която припада отъ всѣко малко неразположение на жадната рожба, която се мжи да удовлетвори и най-фантастичнитѣ дощѣвки на своя „царъ надъ царетъ,“ не направя отъ него единъ разглезенъ прокопсаникъ. Единъжъ тя праща Гоце да изкара по махалата на паша една болна овца, която бай Никола, между другото и скотовъдецъ, билъ докаралъ отъ ставалото у дома си, за да бже по-добрѣ нагледана. „Царятъ надъ царетъ“ възсѣда болното животно и тѣкмо по царски, придруженъ отъ цѣла свита босоножни сополоновци, тргва да обикаля града. Най-послѣ „коня“, влаченъ отъ едни, тласканъ отъ втори, пада и умира. Виновика прѣтърпява едно ужасно наказание: ако не е била отчаяната майчина защита, той едва ли не щѣлъ да бже обѣсенъ съ главата надолъ. Но седеме годишния Гоце, обикновено доголкова самолюбивъ, щото плаче дори отъ единъ кривъ погледъ, съзнаващъ вината си — не охва даже.

Всѣ таки, ако единъ баща и една майка не прѣбивно даватъ въ наследство на своитѣ чада по нѣкава частъ отъ оной, което се нарича добъръ или лошъ капиталъ на душата, Гоце дължи на родителитѣ си не малко нѣщо. — Никола Дѣлчевъ е познатъ въ кукушко съ твърдѣ юнашки наклонности; и днесъ, на стари години, той се носи като истински „бабайтъ адамъ.“ Неговия половинъ-аршиновъ поскулъ на феса е пословиченъ

¹ Вароша — кукушка махла, въ която е Дѣлчевата кѣща.

² Сърцатъ човѣкъ.

